

Лісове господарство

Мета: сформувати поняття про лісове господарство, лісові ресурси, лісистість та лісозабезпеченість; дати характеристику лісових поясів світу та оцінити лісозабезпеченість окремих країн та регіонів ; розглянути особливості лісового господарства України; розвивати вміння аналізувати картографічні джерела інформації, робити висновки; виховувати бережливе ставлення до природних ресурсів.

Обладнання: підручник, зошити, атлас, мультимедійна презентація

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

- Які галузі належать до первинного сектора економіки?
- Які умови потрібні для формування лісів ?
- Що таке сільва, гілеї ?
- Яку роль відіграють ліси в природі?

??????????

- Деревина
- Гриби
- Плоди
- Ягоди
- Горіхи
- Лікарські ресурси (мед...)

ЛІСОВІ РЕСУРСИ

Сировинні ресурси деревного походження
(деревина, деревна зелень, кора)

Ресурси недеревного походження
(гриби, ягоди, плоди, горіхи, лікарські ресурси, кормові і технічні ресурси, ресурси недеревної рослинності тощо)

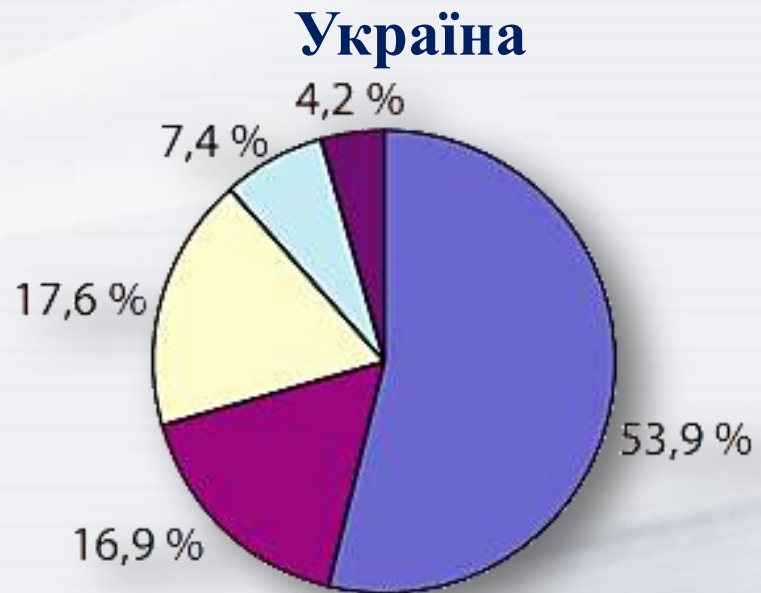
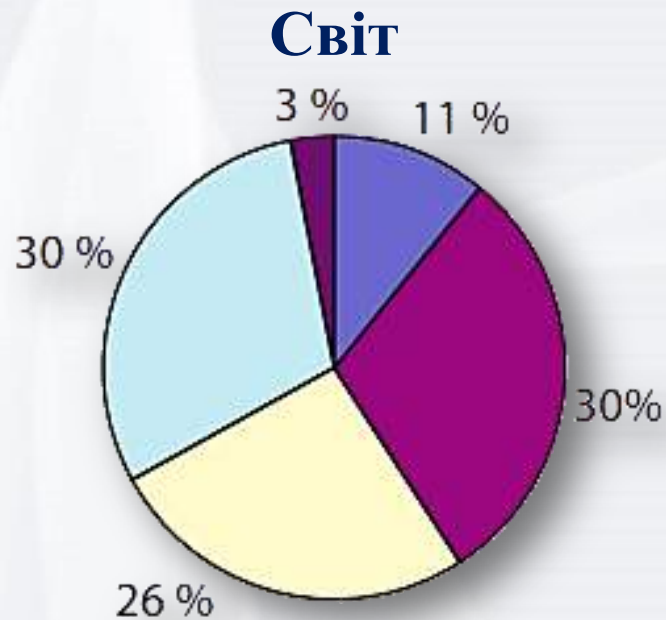
Ресурси тваринного походження
(лісова фауна, яйця, мед, роги диких копитних тощо)

Багатоаспектні корисні функції лісу та його позитивний вплив на природне середовище
(відпочинок у лісі, затримання вологи тощо)

Лісове господарство

— це вид економічної діяльності, що вивчає, веде облік, займається відтворенням лісів, охороняє від пожеж, шкідників і хвороб, регулює їх використання людиною.

Умовні позначення

- Рілля
- Луки й пасовища
- Ліси й чагарники
- Малопродуктивні землі
- Антропогенна забудова

Структура земельного фонду

Типи лісів за призначенням

Ділова деревина
– група лісових матеріалів, що виробляються з деревини для потреб виробництва і населення в круглому вигляді (лісоматеріали круглі). Включає всі асортименти круглого лісу за винятком паливної деревини.

ТИПИ ЛІСІВ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Ліси промислового призначення

Для одержання ділової деревини

Ліси непромислового призначення

Водозахисні, полезахисні, протизсувні, заповідні, рекреаційні, зелена зона у містах та навколо них

На Миколаївщині зникають дерева, які висаджені по периметру полів для захисту суховіїв, тому що немає кому ними опікуватися.

Лісове господарство

Лісництва

Лісозаготівля

Одержання деревини

Збирання лісових
продуктів

Показники забезпечення лісами

Лісозабезпеченість

— відношення площі земель, зайнятих лісами,
на кількість населення світу, країни (області)

С лісового фонду України — 10,4 млн га

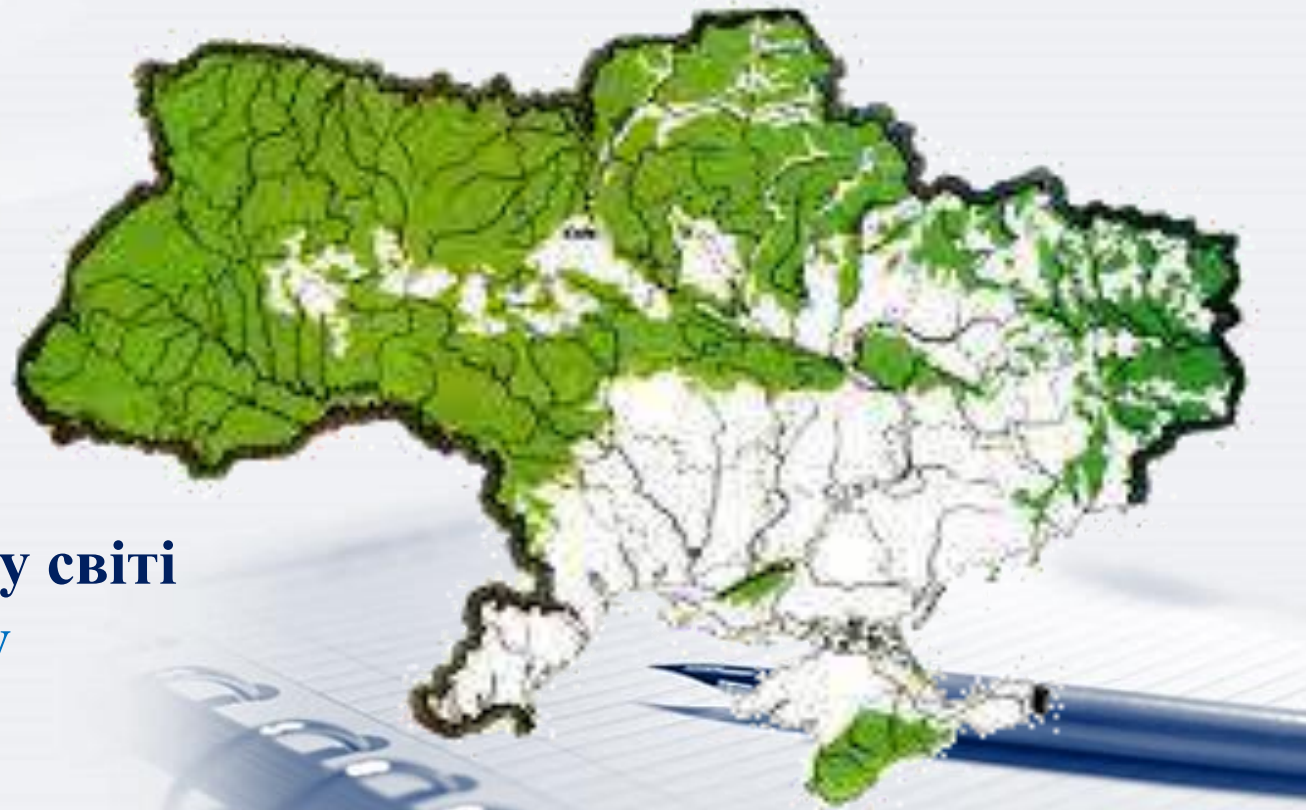
Населення — 42,65 млн осіб

→ лісозабезпеченість

$$10,4 : 42,65 = 0,24 \text{ га/особу}$$

→ вдвічі менше, ніж середній показник у світі

$$4,1 \text{ млрд га} : 7,8 \text{ млрд осіб} = 0,53 \text{ га/особу}$$

Лісистість

— відношення площі лісів до загальної території

<i>№ п/п</i>	<i>Країна</i>	<i>Загальна площа території країни, тис. га</i>	<i>Площа вкритих лісом земель, тис. га</i>	<i>Лісистість</i>
1	Швеція	45218	30625	67,7
2	Іспанія	50596	27748	54,8
3	Фінляндія	33814	23116	68,4
4	Туреччина	77945	21702	27,8
5	Франція	54919	17572	32,0
6	Норвегія	32376	12384	38,3
7	Німеччина	35702	11076	31,0
8	Італія	30132	10916	36,2
9	Україна	60355	9573,9	15,9
10	Польща	31268	9319	29,8

Україна займає 9-те місце у Європі за площею лісів
та 6-те місце за запасами деревини (2016 р.)

Лісистість території України

	Полісся	Лісостеп	Степ	Карпати	Крим	Україна
■ Фактична лісистість	26,8%	13%	5,3%	42%	10,4%	15,9%
■ Оптимальна	32%	18%	9%	45%	19%	20%

Основні лісові пояси світу

Ліси північного поясу

Ліси південного поясу

➤ Ліси помірнього поясу, особливо тайга, мають **однорідний видовий склад**, а переважання в них цінних хвойних порід вважається **найкращою сировиною для целюлозно-паперової та лісохімічної промисловості**

➤ **Найбільші запаси деревини помірнього поясу сконцентровані в**

- **Росії**
- **США**
- **Канаді**
- **Китаю (на півночі)**
- **Скандинавських країнах (Фінляндія, Норвегія, Швеція)**

Південний лісовий пояс

- **Вологі екваторіальні ліси (вічнозелені ліси) мають найвищу продуктивність, але їхня розробка ускладнюється тим, що дерева одного виду трапляються тут дуже рідко, та жарким і вологим кліматом**
- **Найбільше запасів деревини в цьому поясі мають**
  - **Бразилія**
  - **Індонезія**
  - **Венесуела**
  - **Конго**

Площа лісів за регіонами світу

Південна Америка – 49 %

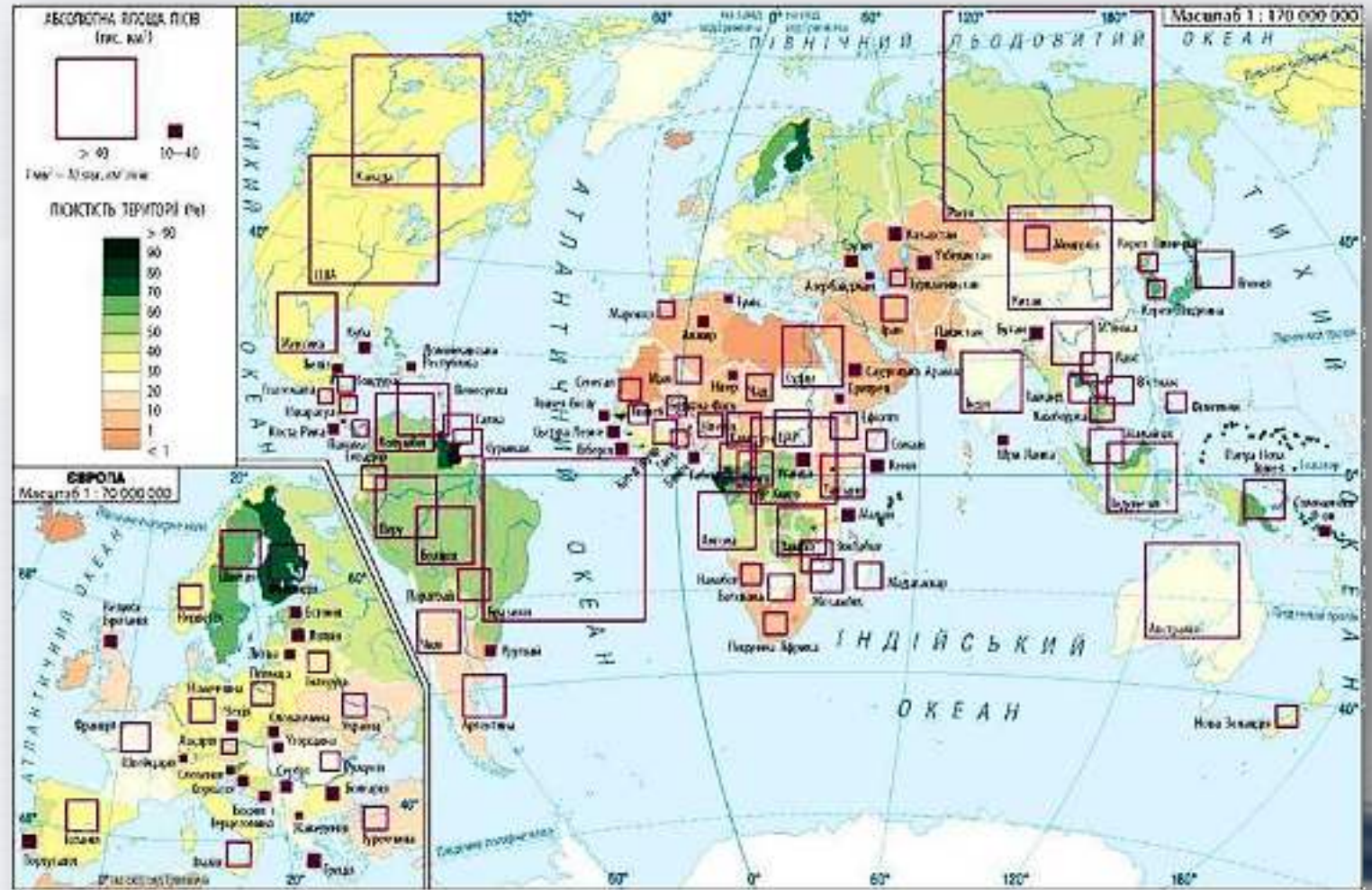
Європа (із Росією) – 45,7%

Північна Америка – 26,2%

Австралія то Океанія – 23,7%

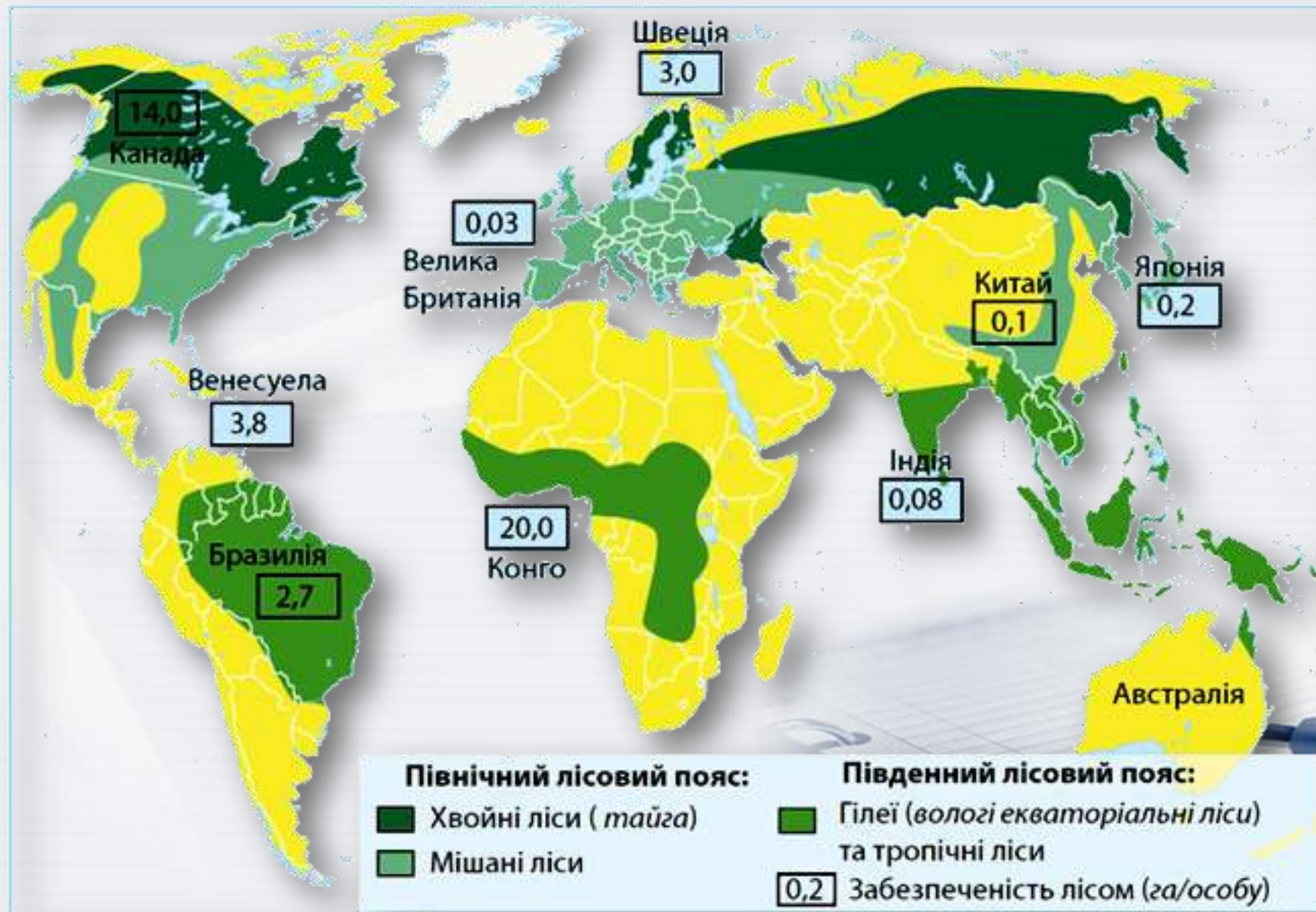
Африка – 21.6%

Азія (без Росії) – 17,1%

Лісозабезпеченість країн світу

Сучасний стан лісів світу

Для сучасного стану лісів світу характерні:

- скорочення площ лісів південного поясу через надмірну вирубку та лісові пожежі
- наявність значних масивів перестиглих лісів, які втратили свою якість
- погіршення видового складу лісів через нераціональне їх використання (це особливо характерно для південного поясу)
- значні нераціональні втрати деревини (через пожежі, при зберіганні на місцях заготівель або при транспортуванні)
- зростання частки штучних насаджень

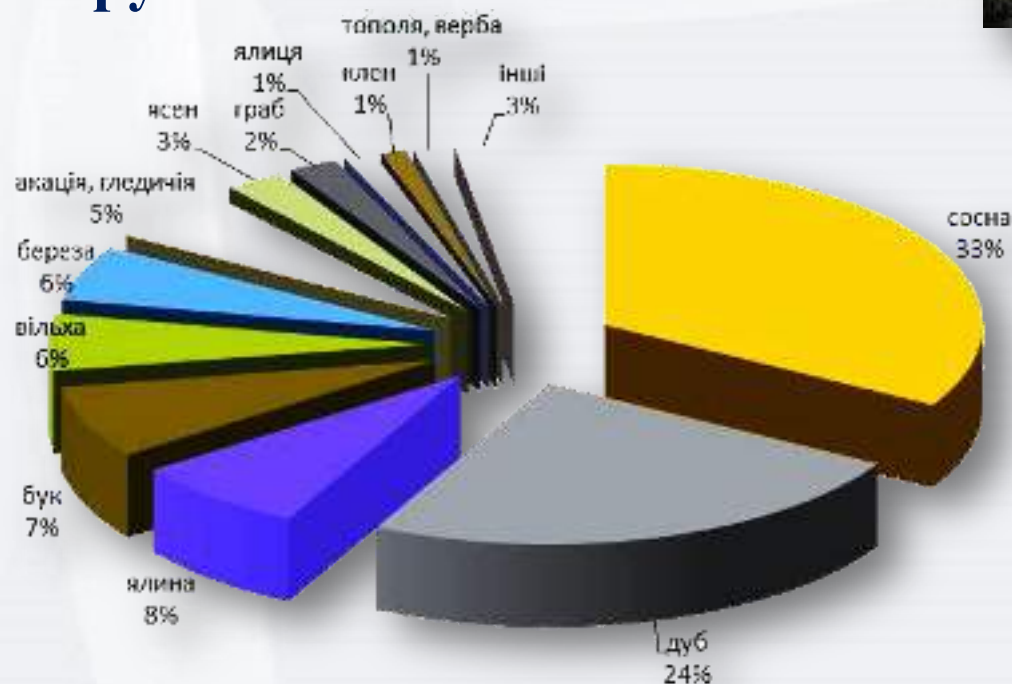

Лісове господарство в Україні

- Половина лісів України є штучно створеними й потребують посиленого догляду.
- Найбільше використовують сосну, яка є невибагливою до ґрунтів

Вирубка лісів Карпат

Лісові насадження дуба
(Черкаська область)

Букові праліси Карпат є єдиним в Україні об'єктом, який віднесений до списку природної спадщини ЮНЕСКО.

Це ліси, які ніколи не підлягали жодним рубкам.

Тому тут можна побачити природні багатовікові різноярусні деревостани.

Географічний практикум

Обчисліть лісозабезпеченість населення Фінляндії,
якщо відомо, що площа лісів становить 26,3 млн га,
а кількість населення — 5,5 млн осіб.

$$26,3 : 5,5 = 4,8 \text{ га/особу}$$

Підсумуємо

- Лісове господарство — це вид економічної діяльності, що вивчає, веде облік, займається відтворенням лісів, охороняє від пожеж, шкідників і хвороб, регулює їх використання людиною
- Лісозабезпеченість розраховується шляхом ділення площі земель, зайнятих лісами, на кількість населення світу, країни (області)
- Виділяють два лісові пояси: перший розташований переважно в помірному поясі Північної півкулі, другий — в екваторіальному й субекваторіальному поясах
- Лісозабезпеченість населення України складає 0,25 га на одну особу. Це вдвічі менше, ніж середньосвітовий показник.

Лісове господарство

Домашнє завдання:

опрацювати параграф 16,

**КОНТУРНА КАРТА(Лісові пояси, країни
забезпечені лісовими ресурсами, бідні на
лісові ресурси)**

питання 1-6 (усно) підручника

